

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Silentium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Quod vero Ægyptii mare profanum arbitrabantur, alii longè fecus existimarunt. Nam M. Tullius ubi rationes de parricidæ pœna commemorat, oratione pro Sex. Roscio Amerino, ea potissimum de causa insui reos culeo dicit, ne cum in flumen abjecti delati essent in mare, ipsum polluerent, quo cætera, quæ violata sunt, expiari putantur. Ad hæc Proclus tradit, sulfur & maris aquam ad purificationem adhiberi. Et Euripides Platonem secutus in Ægyptum, cum morbo quodam implicitus, Sacerdotum suavis mari se expiasset, incolumitati redditus est: eaque de causa versum hunc ille

*Mare ab-
luit omni-
s bonorum
mala.*

*Refertur ab
Eustathio,
Iliad. A ex
Euripide in
Iphigenia.*

istius rei memor suis poematib. inseruit, *ἁλάσσα κλύει πάντα τ' ἀνθρώπων κακὰ.* Aristophanes quoque tale aliquid attigit, cum dixit, *πρῶτον μὲν ἀπὲν Ἰθὴ ἁλάσσα ἠγομεν ἔπειτ' ἔλαμεν.* Neque situm ignoravit huiusmodi Catullus, ubi ita canit:

*Quid sis quantum suscipias sceleris?
Suscipit, ô Gelli, quantum non ultima Thebis,
Nec genitor Nympharum abluat Oceanus.*

Neq; temere Clemens inducit Petrum, antequam cibû summeret Tripoli, lavasse in mari, alibiq; libenter eum in eodẽ lavare. Et apud Homerû Telemachus Palladi supplicaturus, in æquore manus lavit, quæ quidẽ purificatio omnium gentiû consensu de mari sumpta, baptismû ab omnib. prævisum nationibus indicat quæ sola vera est purificatio. Divinæ enim literæ per mare unitatis numero baptismû intelligunt, ut Theologi docuerunt. Nam & Michæas Propheta, Mare baptismum appellasse visus, cû dixit: *Tu peccata nostris in profundû mare demerges.* Mare vero lavacrû huiusmodi ea de causa nûcupatur, ut sentit Euthymius: quod animarum sordes, quæ illic eluuntur, recipit: & quia purgat: omnia autem quantumlibet lutulenta flumina invehuntur in mare, lateq; ab eo admittuntur, sed tamen intra se continet fordidi, sæcesq; omnes ad littora, sed eas perpurgatas, continua rejicit alluvione.

Capit. 7.

DAMNUM ET UTILITAS. CAP. IV.

Ajunt vero qui Sacerdotum Ægyptiorum commenta curiosius sectantur, Tritonem ideo biforem pingi solitum, superiori quidem parte hominem. inferiori vero piscem, ut ex humore nos & utilitatem & damnum consequi moneremur: cum illi ex humana natura bonum atque proficuum, ex pisce non nisi perniciem interpretarentur. Sedenim de Tritone alibi. Quamvis autem apud Ægyptios perniciem piscis significaret, in ostentis tamen boni ominis habitus est nonnumquam, ut qui Augusto pridie quam Siciliensem pugnam classe committeret, in littore deambulandi exiliit è mari, & ad pedes procubuit quasi nuncius Neptuni, amicitiam ejus sibi conciliantis: tanta fuit eorum hominum in quos colebant deos vanitas & impudentia.

*Sueton. in
Augusto,
cap. 96.*

SILENTIUM. CAP. V.

Sunt vero qui Pythagoræ præceptum, quo edixit ipse *ἰχθῆων μὴ γινέσθαι*, propter *ἔχουσι θῆαν* quam religiose adeo præcipere consuevit, factum putant: piscium enim taciturnitate nihil est quietius, proverbio inde desumpto, *Pisce taciturnior*: quapropter visi fuerint pisces Pythagoræ quodammodo contubernales. Et Lucianus Alcione, *ἄφωνα γὰρ δὴ πάγε καὶ ὕδατ' ὁ διαττόμενα*, muta, quæ aquam incolunt. Ita Lucretius *Mutis* eos *nantes* appellavit. Ex piscibus autem, uno excepto Boa, cui à boando, id est, vocem emittendo nomen inditum, reliqui omnes dubio procul taciturni sunt. Et quamvis ut apud Ælianus est, quidam, ut lacerta, chromis, aper, grunnire videantur, sibilare chalcis, & cuculum imitari coccyx: tenuia tamen ita sunt ea vocis indicia, ut inter vocales recenserî minime mereantur. Nisi verum illud est, quod Pausanias Arcadiæ fluvium memorat, in quo pisces nascantur, quos Pæcilias vocant, qui turdorum avium voces edant, quodq; similes in Aorno fluvio Philostephanus: Cyrenæus memorat, quosq; vocales in clitore fluvio ponit Mnaseas Patrensis. Taciturnitatem vero huiusmodi quæ fit in piscibus, ita Flaccus meminit:

*A piscibus
abstineto.
Taciturni-
tatem.*

*Ἄφωιά-
τα
ἰχθῆων,
magis ma-
tus quam
piscis.*

*Athenæus
l. Dipnos. 8.*

*Garm. l. 4.
Od. 3.*

*O mutis quoque piscibus
Donatum cygni, si libeat, sonum.*

Quam apposite autem & Claudianus silentium hoc piscibus attribuit: dum Rhadamanthum ait loquacissimos viros, & qui ausi sunt arcana prodere, in pisces indui apud inferos jubere his versibus:

*Qui iusto plus esse loquax arcanaque sive
Prodere, pisciferas fertur visiturus in undas,
Ut nimiam pensent aterna silentia vocem.*

Atqui

Atqui Piscibus orientibus genitos, dicacissimos futuros ait Manilius quarto:
*Nève sit ut primos animo præcedere pisces,
 Garrulitas otiosa datur linguaq, venenum.
 Verba maligna novas mustantis semper ad aures,
 Crimina per populum populi fert ore belingui.*

Sed, ut ad Pythagoram redeamus, Plutarchus in Sylla, eum ait vesci solium iis, quæ diis immolata fuissent: cum vero piscium nullus ad sacrificium idoneus haberetur, ea quam profitebatur religione ab eis abstinendum censuisse. Sed quantum perinet ad sacrificium, non constare id multis docuimus exemplis. Idem Pythagoras mare Saturni lachrymas esse dicitat, quasi vellet ex hoc ejus impuritatem innuere.

HUMANÆ VITÆ CONDITIO. CAP. VI.

*Mare tur
 Perniciem
 dicitur.*

Agyptii Sacerdotes igitur, uti propositum est, mare perniciem vocabant, ea præsertim de causa, quod cum totius alimenti sui beneficia ex Nilo consequerentur, corrumpi eum simul ac mari commiscebatur animadvertabant, atque ita mare dicebant, quod in humano genere vitale est vitare. Ut vero scripturæ hieroglyphicæ speciem aliquam oculis subjiciamus, in Sais pro vestibulo templi, quod Palladi dedicatum erat hujusmodi visebatur argumentum. Infans, senex, accipiter, mox piscis, prostretnoque omnium fluvialis Equus, quod humanæ fragilitatis conditionem indicat à pueritia vergentis in senium, ac iterum repuerascentis: accipiter vero Deum, ac perinde amorem, quodque in nobis divinum est, ac vitam ipsam vitalem ostendebat. Piscis, odium simul atque mortem, propter mare, quod exitium atque perniciem appellabant. Equus vero fluvialis impudentem violentiam notabat, ut qui nec patri quidem parcat suo, verum eum interficit, ut matris ipse connubio potiatur: atque ita propemodum concors ea discordia, quæ corporum temperaturam constituit, cum dissidere penitus cœperit, atque unum in alterum violentius grassari, mors inde sequatur necesse est. Fluvialis enim Equus ideo pro dissidio ponitur, quod in duobus contrariis elementis vivit, aqua & terra: noctu enim egressus aquis segetes depascitur, & binis est unguis præditus uti boves, de quarum quidem unguularum distinctione in Sue fati ex Divinis literis disputatum.

ODIUM. CAP. VII.

Odium itaque per piscem interpretabantur, maritimaque demum omnia tanta religione & horrore prosequabantur, ut ne nautas quidem alloquerentur; rati, vel ex eorum sermone se contaminari; ita eos arbitrabantur à communi omnium aliorum victu & moribus dissentire, cum ex mari, quod Homerus nullius frugis esse dicit, victum hi tamen & necessarij sibi compararent, quæ Theon Grammaticus apud Plutarchum disputat Symposiacis, cumque elementum id ab humana natura non solum alienissimum, verum etiam illi inimicissimum asseverarent, nullum cum iis commercium habere voluerunt, quod vel in mari gigneretur alereturve, aut id inhabitaret. Neque tamen ignarus sum Plutarchum de mari præclare sentire, ut eorundem Conviviorum habetur decade quarta, sed nos hoc loco Agyptiorum dictata, quæ inter prætor-

- A. Nascermur.
- B. Senescimus.
- C. Vivimus.
- D. Morimur.
- E. Nature dissidio.

*Hinc fousan
 Κατων
 Σελασσα
 mare malo
 rium, ex Eu
 rip. in Sup
 piscibus.*